

Ekonomický a menový vývoj - leto 2023

Odbor ekonomických
a menových analýz

20. jún 2023

- Nemeníme výhľad ekonomiky v porovnaní s jarnou prognózou
- Inflácia v zostupnom trende, tento rok perzistentnejšia, najmä vplyvom pretrvávajúceho oneskoreného prenosu vstupov do cien tovarov a služieb. V ďalších rokoch rýchlejší pokles v dôsledku odznievania vysokých cien energií a predĺženia Memoranda.
- Ekonomický rast zostane slabší v tomto roku, potiahnu ho len eurofondy a čistý export, spotrebiteľský dopyt výrazne utlmený. S poklesom inflácie sa očakáva väčší príspevok aj domáceho dopytu v ďalších rokoch.
- Trh práce zostáva stabilný. Zamestnanosť sa zachová a zabráni väčšiemu prepadu spotrebiteľského dopytu a podporí rozpočty domácností. Opätovný rast reálnych príjmov sa očakáva od roku 2024.
- Riziká:
  - pre infláciu smerom nahor (ceny energetických a poľnohospodárskych komodít, spotrebiteľské ceny energií a vývoj miezd)
  - smerom nadol pre ekonomickú aktivitu (globálne oživenie, vojna na Ukrajine, ceny energetických komodít, konsolidácia verejných financií, čerpanie prostriedkov EÚ)

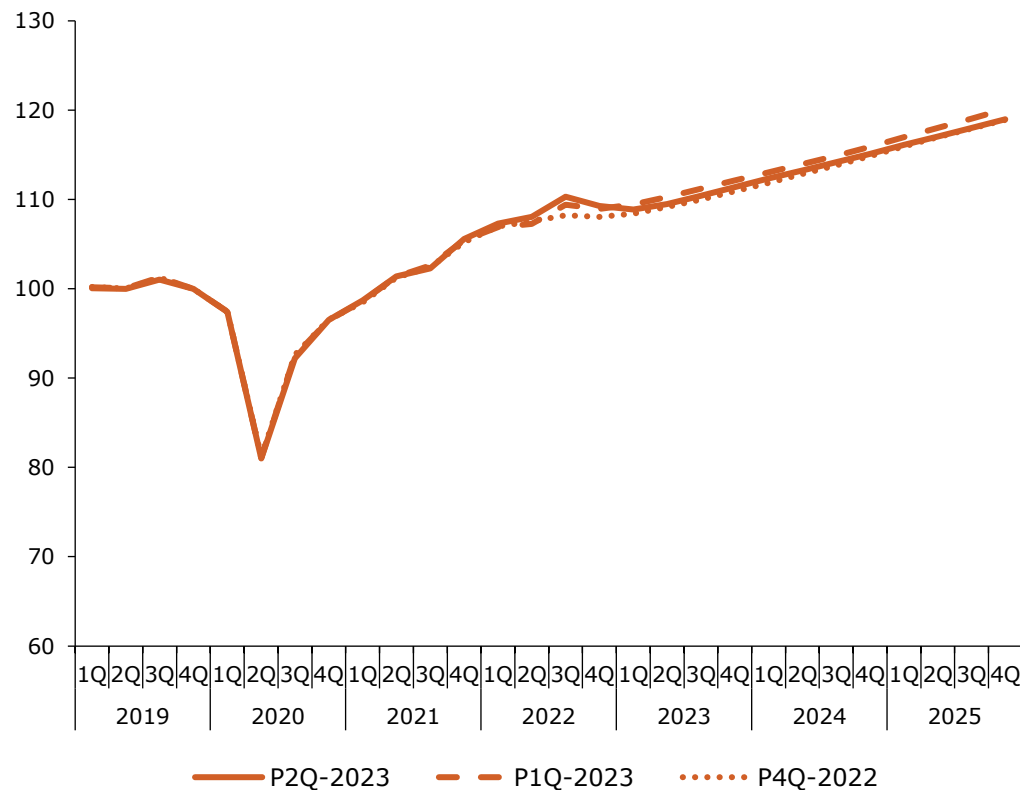
Základné ukazovatele ekonomického vývoja

(medziročná zmena v %)	Skutočnosť	Letná strednodobá predikcia (P2Q-2023)			Zmena oproti jarnej predikcii (P1Q-2023)		
		2022	2023	2024	2025	2023	2024
HDP	1,7	1,4	3,3	3,2	0,1	0,1	0,2
HICP inflácia	12,1	11,0	6,2	3,7	0,5	-0,5	-1,1
Čistá inflácia	8,3	9,2	3,7	2,8	1,1	0,6	0,4
Priemerná nominálna mzda	6,9	10,9	8,3	6,2	0,7	-1,0	-0,3
Priemerná reálna mzda	-5,2	0,0	1,6	2,0	0,4	-0,7	0,5
Zamestnanosť ESA	1,8	0,4	0,7	0,3	-0,1	0,2	0,1

Zdroj: ŠÚ SR, NBS
Poznámka: Reálne mzdy deflované CPI.

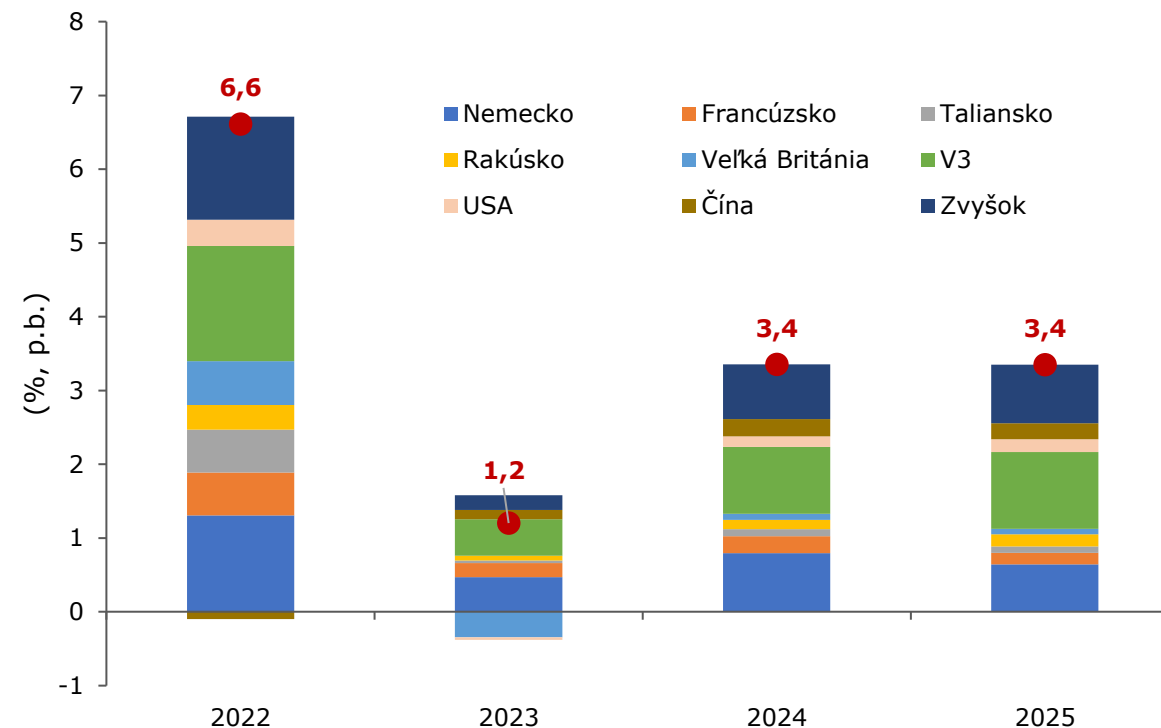
Predpoklady predikcie - zahraničný dopyt

Zahranichný dopyt po slovenskom exporte
(index, 1Q2019 = 100)

Zdroj: ECB, NBS

Rast zahraničného dopytu z pohľadu teritoriálnej štruktúry
najvýznamnejších obchodných partnerov (váha min. 3 %)

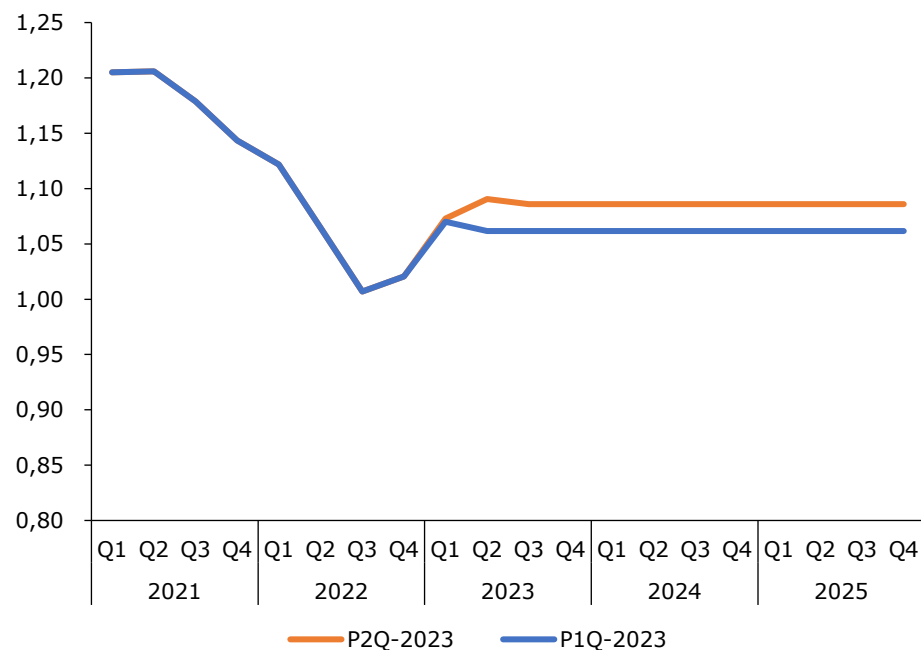

Zdroj: ECB, NBS

Poznámka: Technické predpoklady strednodobej prognózy vychádzajú z *Makroekonomických projekcií odborníkov Eurosystemu pre eurozónu – jún 2023* (cut-off date 23. mája 2023).

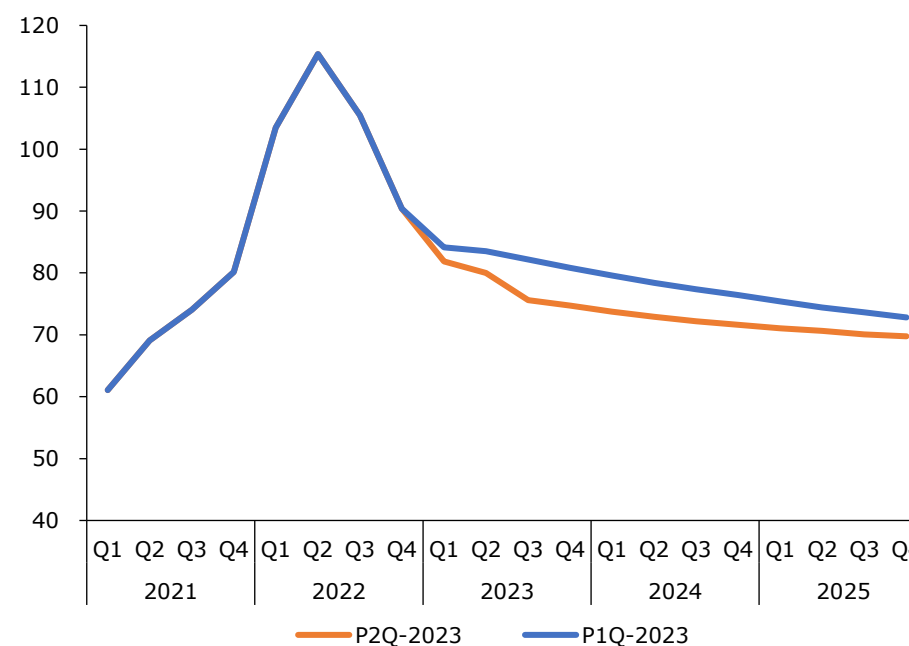
- Posilnenie **EUR voči USD** v priemere o 2 % v horizonte predikcie
- Pokles **ceny ropy** k 70 USD/barel do konca roka 2025

Výmenný kurz USD/EUR

Zdroj: ECB

Cena ropy (USD/barel)

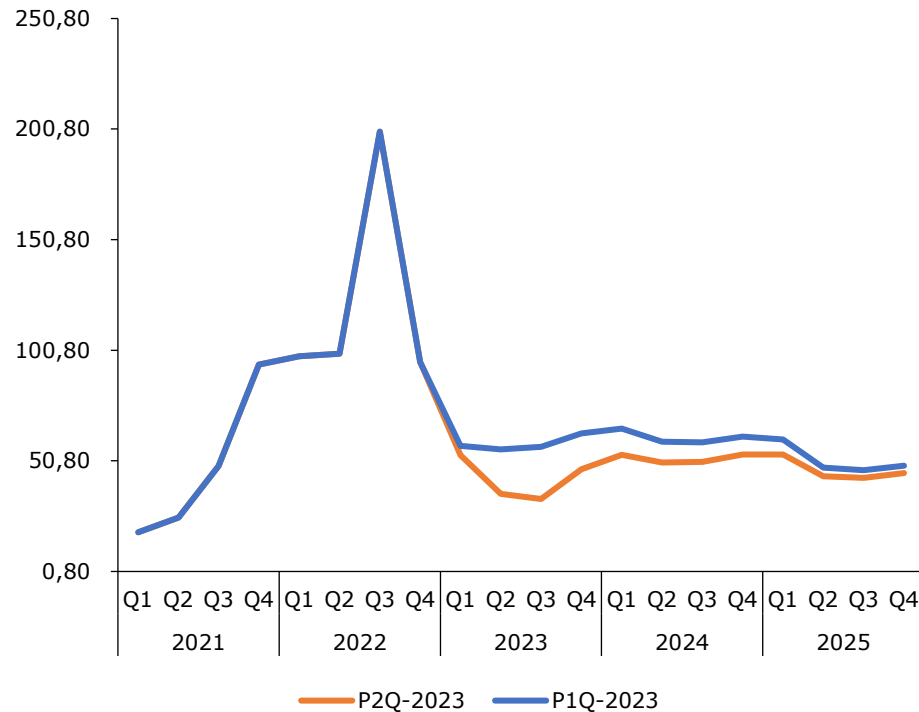

Zdroj: ECB

Predpoklady predikcie – trhové ceny plynu a elektriny

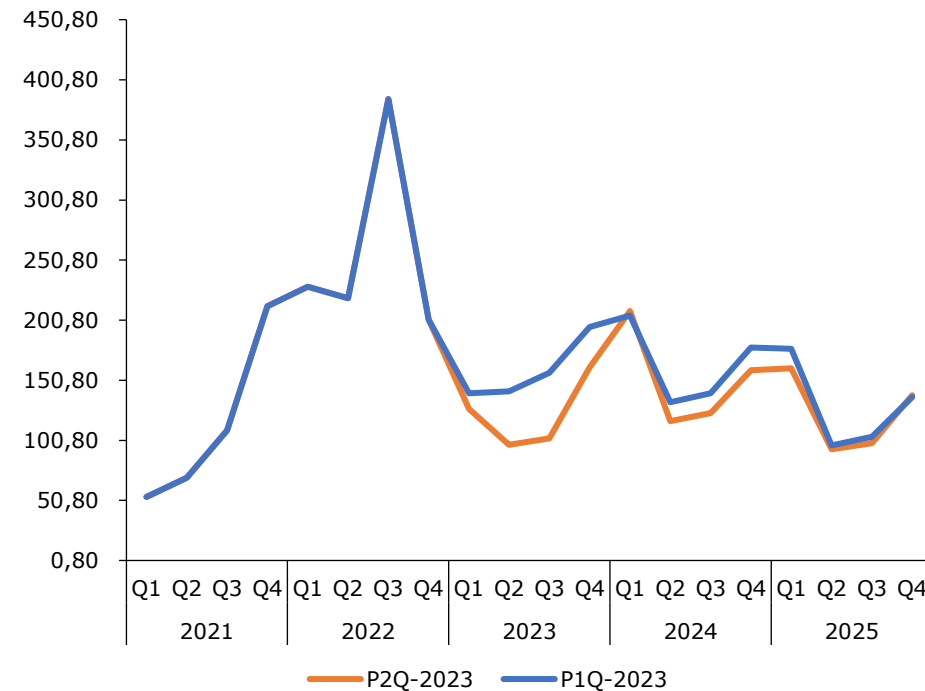
- D al s  pokles veľkoobchodných cien plynu a elektriny, stále však zostávajú nad predkr zov mi úrovňami

Ve koobchodn  cena plynu (EUR/MWh)

Zdroj: ECB

Ve koobchodn  cena elektriny (EUR/MWh)

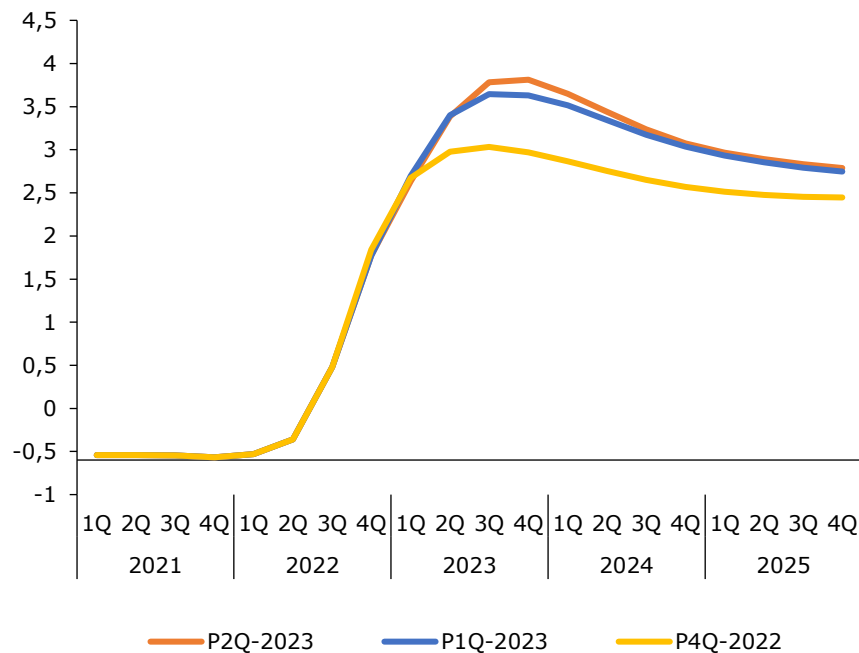

Zdroj: ECB

Predpoklady predikcie – úrokové sadzby

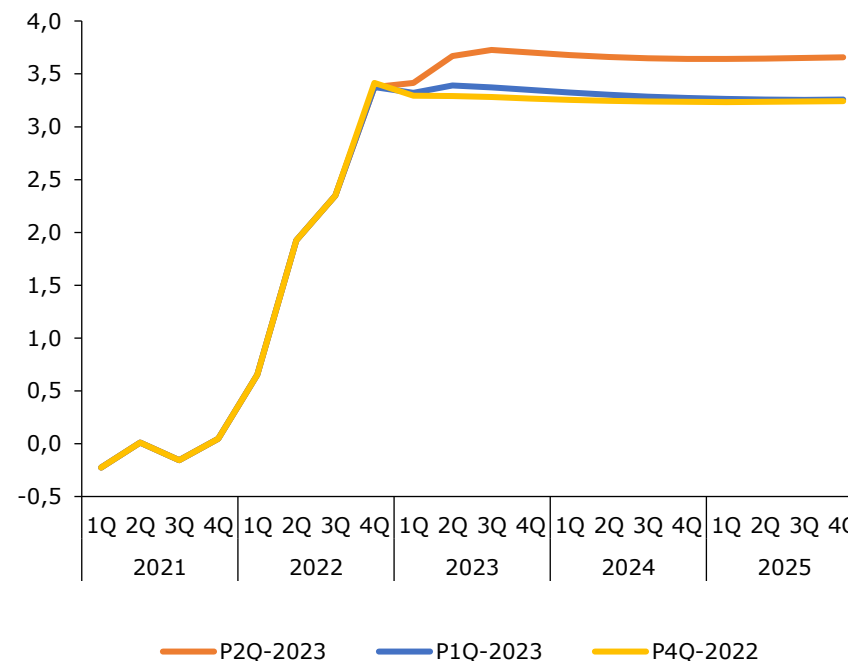
- Krátkodobé sadzby stabilné
- Nárast dlhodobých úrokových sadzieb, ↑ o 40 b.b. ku koncu 2025

3-mesačný Euribor (%)

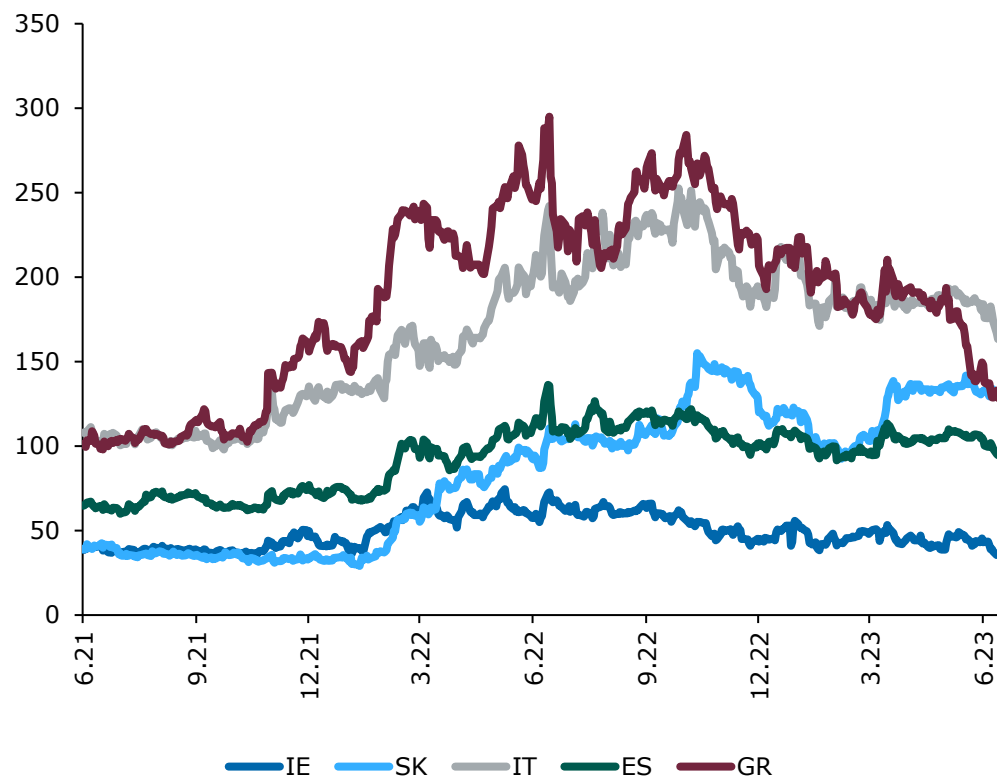
Zdroj: ECB

Výnosy 10-ročných vládných dlhopisov (%)

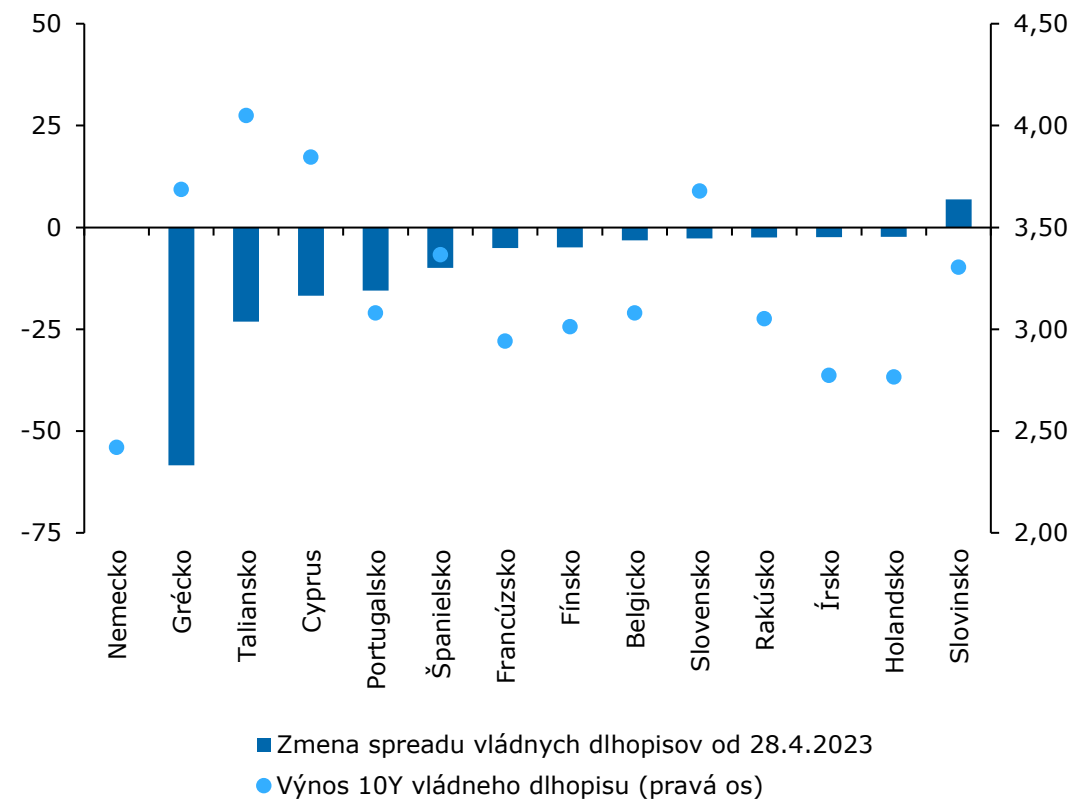
Zdroj: ECB

Vývoj spreadov 10Y vládných dlhopisov
vybraných krajín eurozóny voči Nemecku (b. b.)

Zdroj: Bloomberg
Poznámka: Údaje grafov k 13. 6. 2023

Výnosy 10Y vládných dlhopisov krajín eurozóny (%)
a zmena ich spreadov voči Nemecku (b. b.)

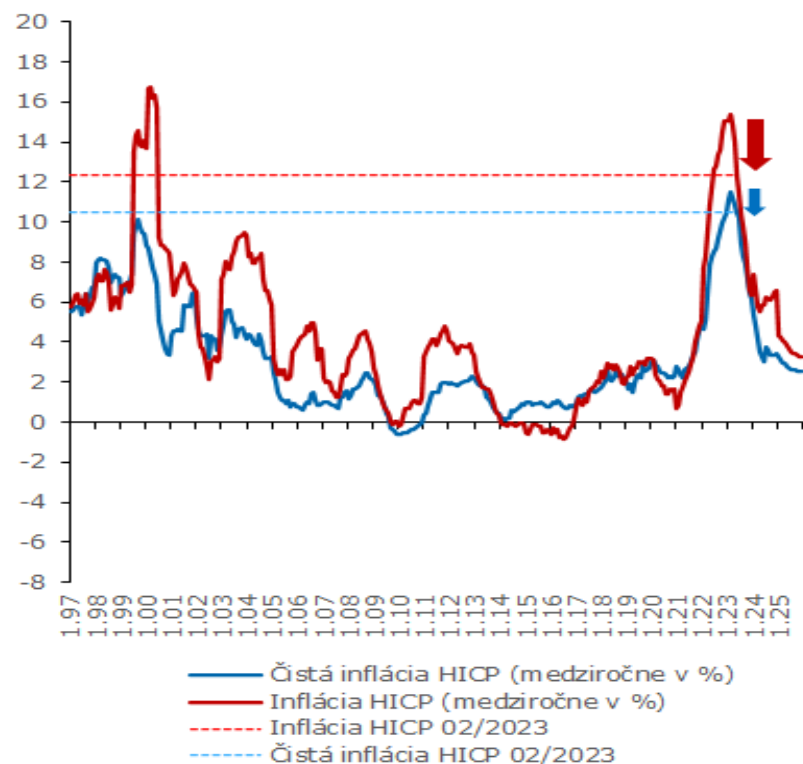

Zdroj: Bloomberg
Poznámka: Údaje grafov k 13. 6. 2023

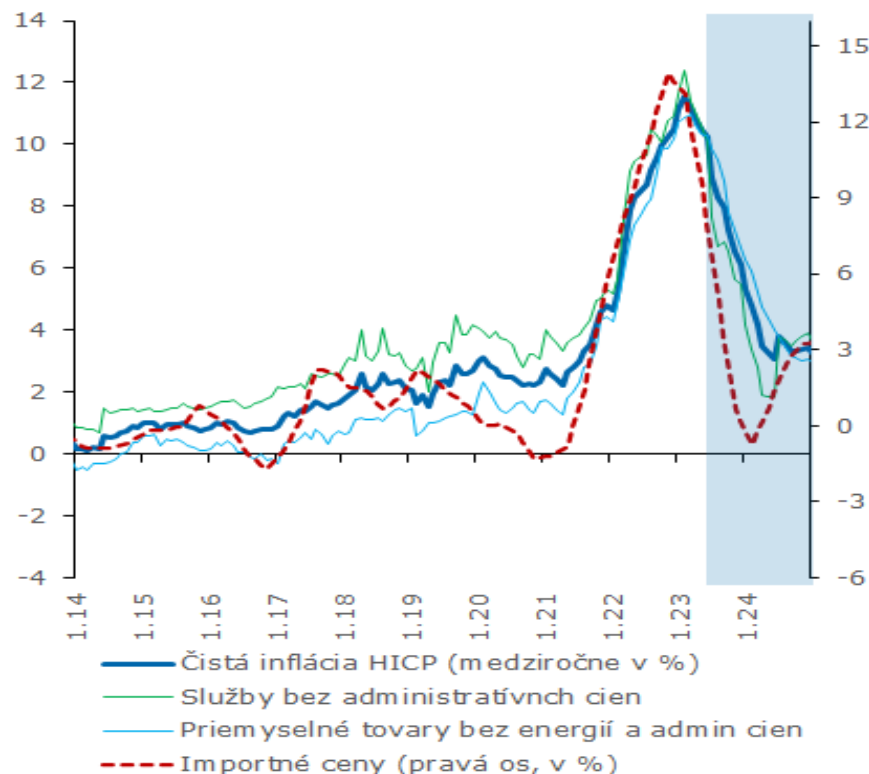
- Inflácia v máji dosiahla 12,3 % - spomalila z februárových maxím (z 15,4 %). K spomaleniu prispeli najmä potraviny.
- Čistá inflácia tiež spomalila. Ale menej ako očakávania. Perzistentnejší prenos nedávneho šoku cien energií a vstupov.
- Dovozné ceny v zostupnom trende od polovice 2022. Pokles trhových cien energií a komodít by malo tmiť dynamiku výrobných cien. Všetky faktory by mali tmiť čistú infláciu v celom horizonte predikcie.

Celková a čistá inflácia (medziročná zmena v %)

Zdroj: ŠÚ SR, NBS

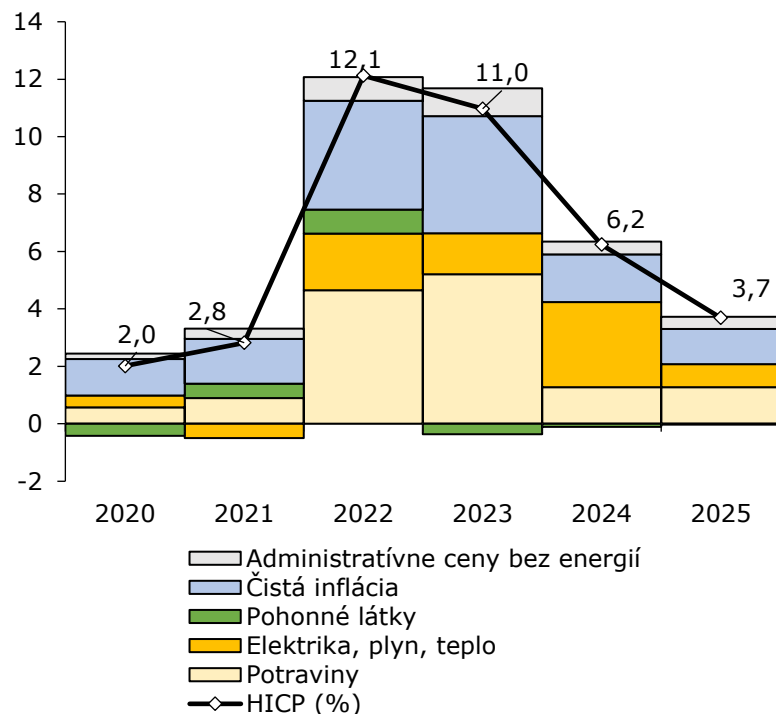
Importné ceny a čistá inflácia (medziročná zmena v %)

Zdroj: ŠÚ SR, NBS

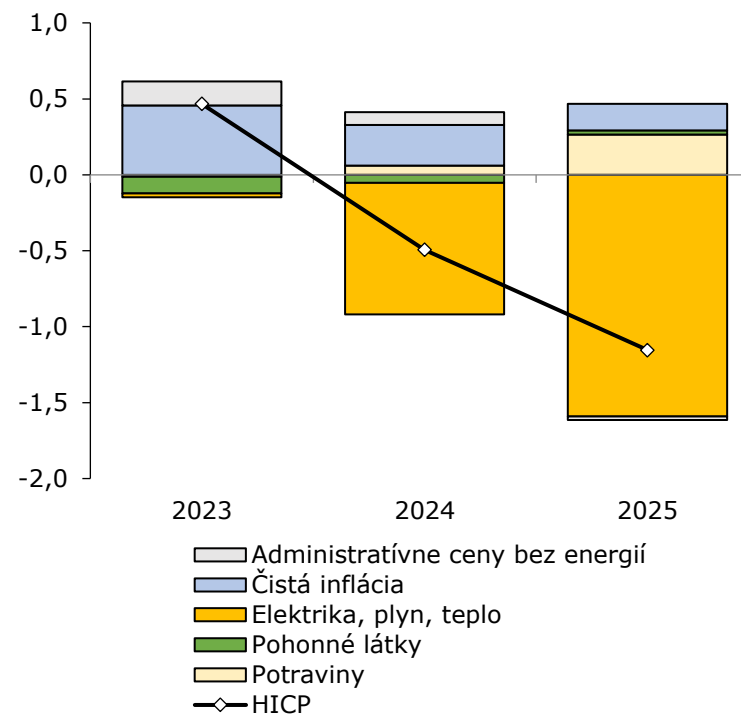
- Inflácia bude v nasledujúcich rokoch spomaľovať
- Odznievajú tlaky vysokých cien komodít. Očakávame prenos do nižšieho tempa cien potravín a priemyselných tovarov.
- Oslabujúci dopyt domácností, ceny vstupov a miernejšie nepriame efekty by mali zmierniť tlaky v cenách služieb
- Klesajúce ceny komodít a predĺženie Memoranda aj na rok 2025 spôsobili prehodnotenie rastu regulovaných cien energií nižšie

**Štruktúra inflácie HICP
(medziročná zmena v %, príspevky v p. b.)**

Zdroj: ŠÚ SR, NBS

**Posun v predikcii oproti decembru
(medziročná zmena v %)**

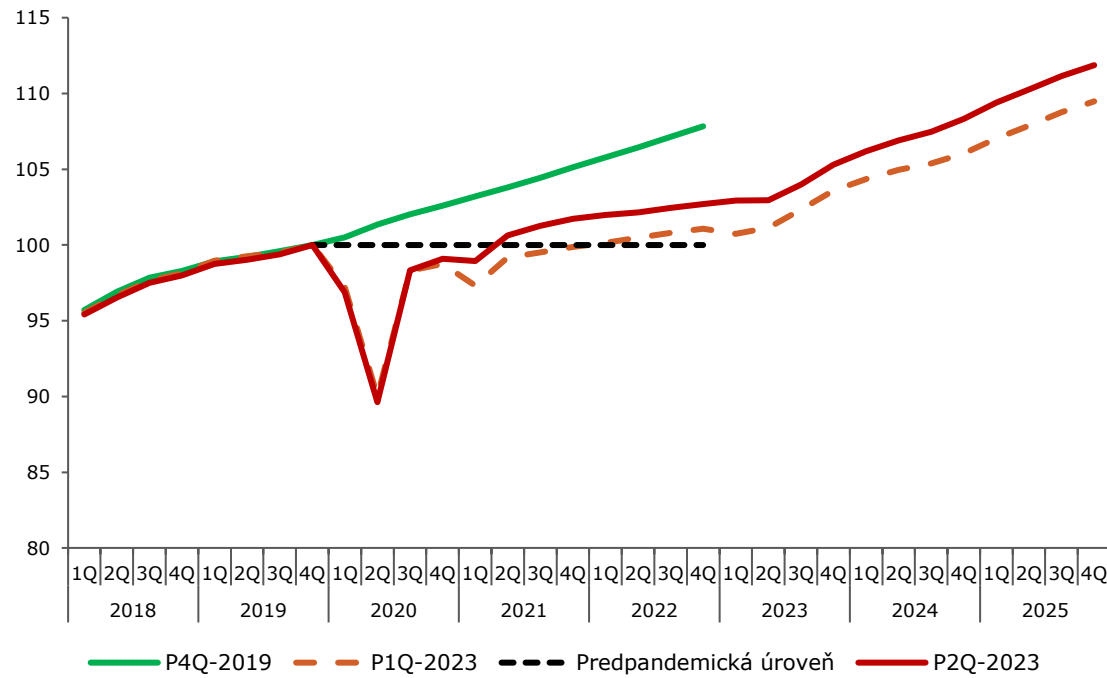

Zdroj: ŠÚ SR, NBS

Výhľad ekonomiky sa viac-menej nemení:

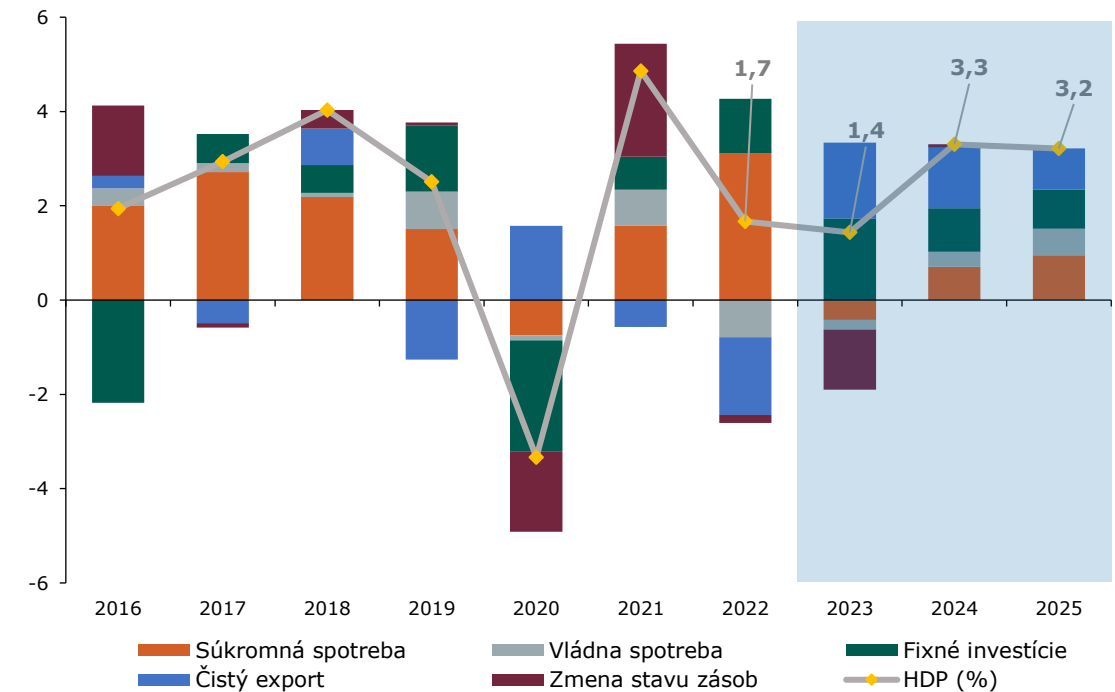
- Ekonomický rast potiahne čistý export a investície (EU fondy)
- Spotrebiteľský dopyt by mal v krátkodobom horizonte pôsobiť tmiaco
- V nasledujúcich rokoch bude prevažovať domáci dopyt ako hlavný zdroj rastu ekonomiky

Vývoj HDP (index, 4Q2019 = 100)

Zdroj: ŠÚ SR, NBS

Zložky HDP (% p. b.)

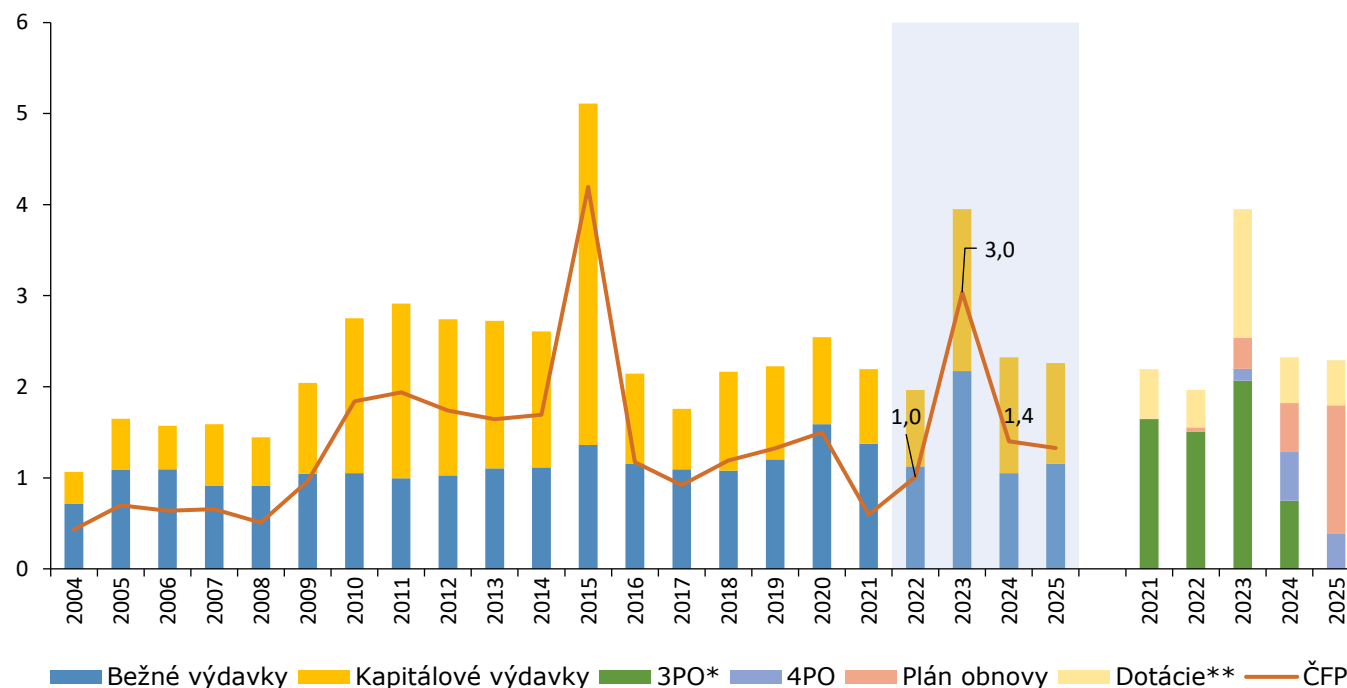

Zdroj: ŠÚ SR, NBS

Ekonomike pomôžu prostriedky z EÚ

- Ukončovanie čerpanie 3PO podporí v tomto roku ekonomiku
- ... ale slabé doterajšie čerpanie by malo mať vplyv na trvalú stratu nevyčerpaných fondov (3 % alokácie/400 mil. €)
- Od roku 2024 postupná substitúcia zdrojov z Plánu obnovy a nového 4PO

Čerpanie zdrojov EÚ a čistá finančná pozícia Slovenska (% HDP)

Zdroj: NBS

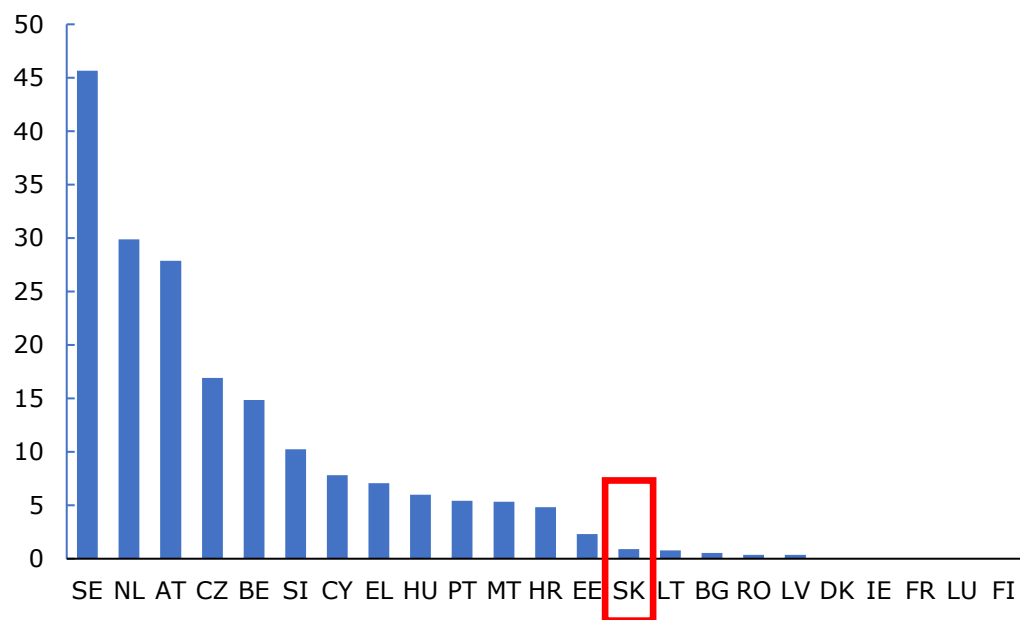
* Očistené o odmenu za výber vlastných zdrojov EÚ (clo)

** Sem patria najmä poľnohospodárske fondy, spolu 3. a 4. programové obdobie

Poznámka: ČFP – čistá finančná pozícia, 3PO – 3. programové obdobie EÚ pre roky 2014 – 2020, 4PO – 4. programové obdobie pre roky 2021 – 2027. NGEU – Nástroj EÚ pre budúce generácie (prognóza obsahuje zdroje z Fondu obnovy a odolnosti, REACT-EU a Fondu spravodlivej transformácie).

- Slovensko potrebuje urýchliť investičný pilier
- Sme úspešní v získavaní platieb z RRF (1,93 mld. €), vrátane 2 platieb podmienených implementáciou reformného piliera, ale zaostávame v čerpaní grantov na investície (2021-2022 celkové čerpanie 0,05 % HDP, 60 mil. €, väčšinou na administratívne náklady)

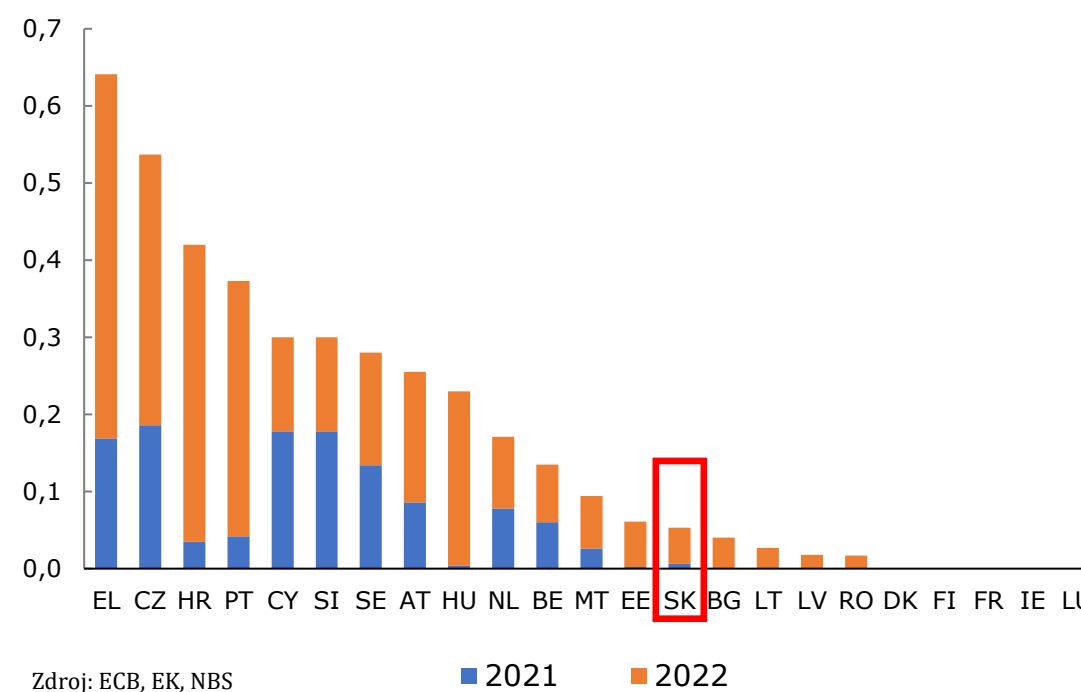
RRF: Čerpanie 2021-2022 (% alokácie*)

* Po revízii v 2022 + REPowerEU Plan

Poznámka: Bez krajín nereportujúcich čerpanie (DE, ES, IT, PL).

RRF: Čerpanie 2021-2022 (% HDP)

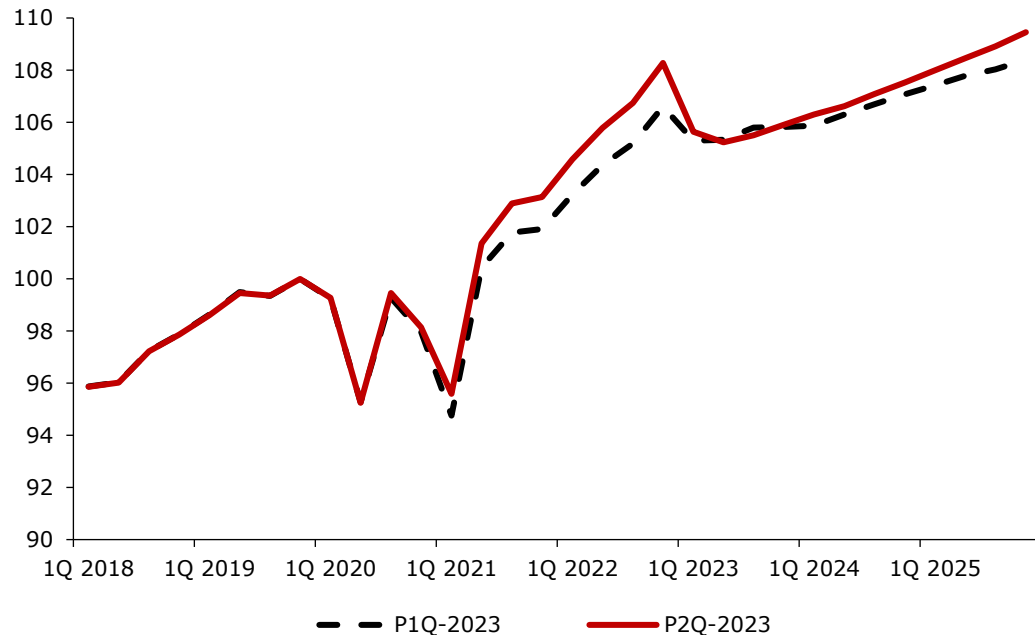
Zdroj: ECB, EK, NBS

■ 2021 ■ 2022

Pokles súkromnej spotreby

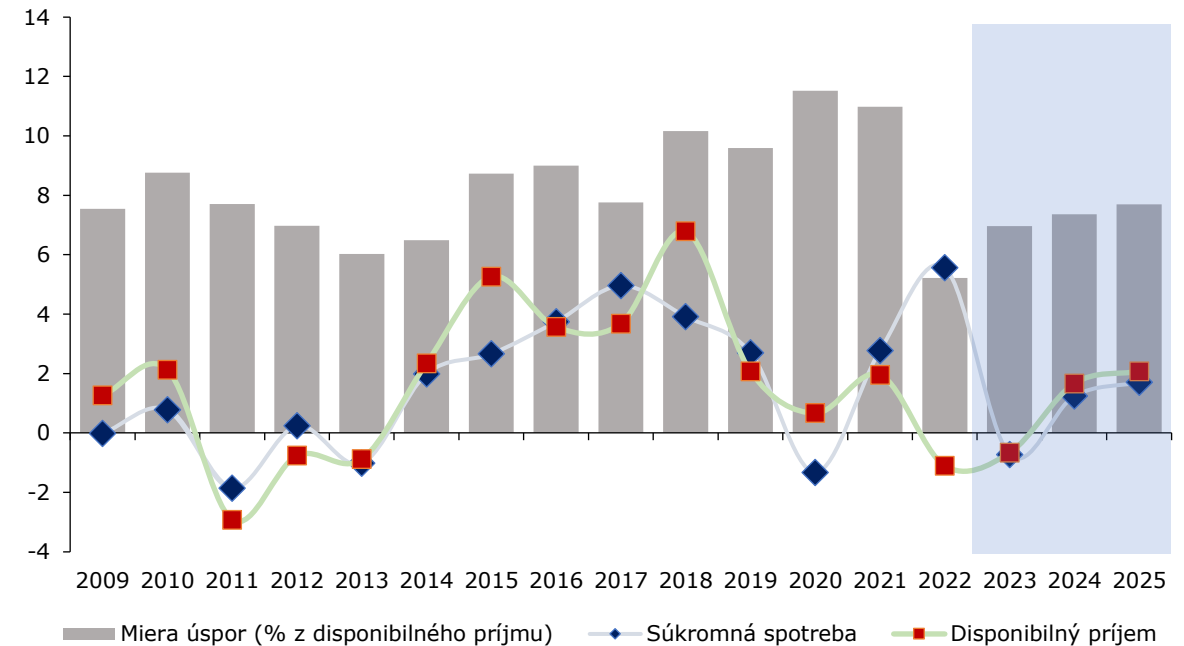
- Očakáva sa, že vysoká inflácia bude mať výrazný negatívny dopad na súkromnú spotrebu
- Obdobie „nadmernej“ spotreby skončilo v minulom roku. Vysokofrekvenčné dáta naznačujú pretrvávanie súčasnej slabej spotreby.
- Po zvoľnení inflácie očakávame najskôr určité doplnenie úspor až následne postupnú obnovu rastu spotreby

Súkromná spotreba
(index, 4Q2019 = 100)

Zdroj: ŠÚ SR, NBS

Vývoj príjmu, spotreby (medziročná zmena v %, b. c.)
a miera úspor (%)

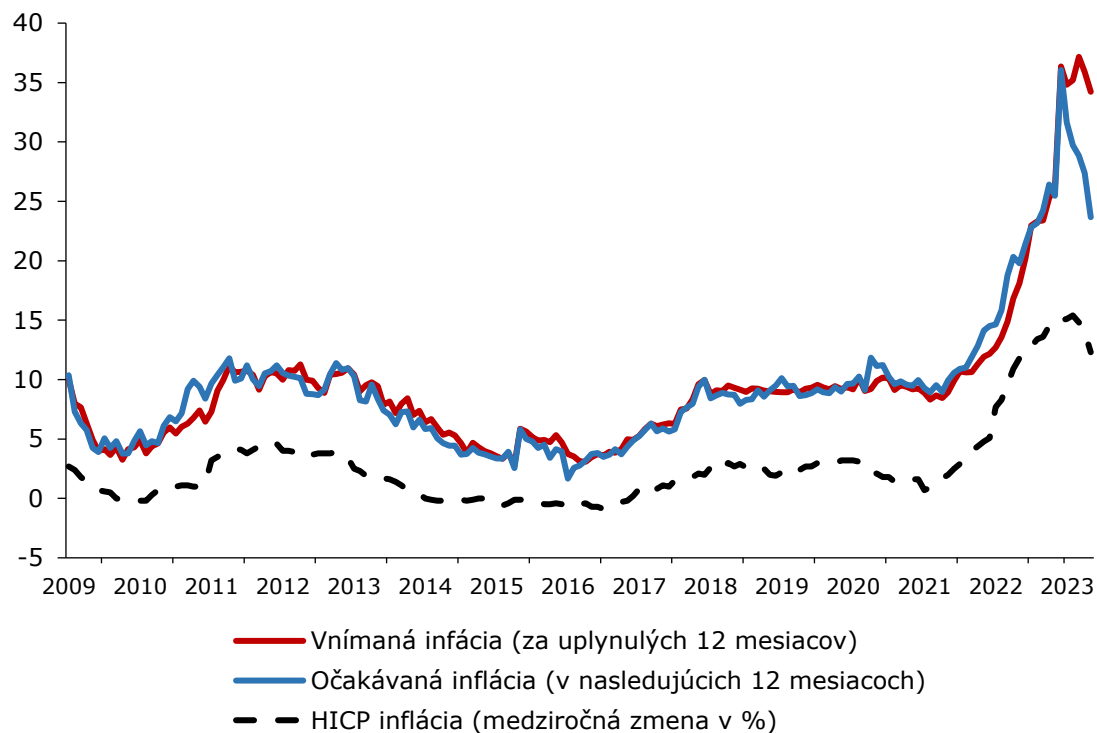

Zdroj: ŠÚ SR, NBS

Box 1: Ľudia na Slovensku výrazne znížili svoje očakávania inflácie, naďalej sú však vysoké

- Inflačné očakávania domácností dosiahli vrchol v decembri 2022 a odvtedy klesajú, na rozdiel od vnímanej inflácie, ktorá zostáva na vysokých úrovniach
- Pokles inflačných očakávaní je badateľný naprieč všetkými demografickými skupinami obyvateľstva
- Prvýkrát na Slovensku vidieť rozdielny vývoj očakávanej a vnímanej inflácie, pravdepodobne v dôsledku opatrení vlády v podobe regulácie cien energií pre domácnosti. Domácnosti tiež môžu venovať väčšiu pozornosť inflácii a menovej politike.

Skutočná, očakávaná a vnímaná inflácia v čase (%)

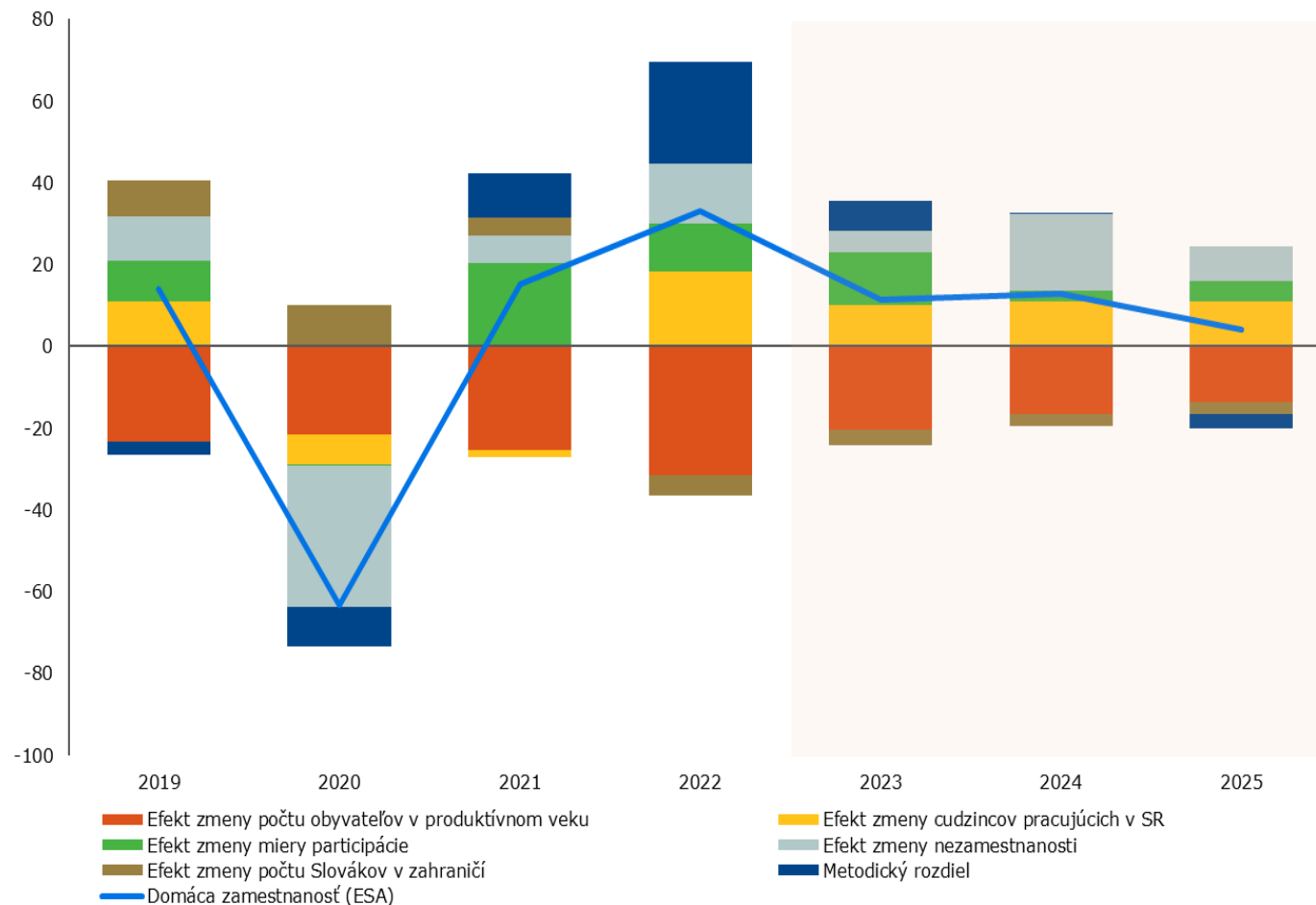

Zdroj: ŠÚ SR

- Situácia na trhu práce by mala zostať stabilná, v súlade s jarnou prognózou
- Utlmenie domáceho dopytu môže dočasne viesť k slabšej tvorbe nových pracovných miest (najmä v sektore služieb)

	2022	2023	2024	2025
Zamestnanosť (medziročný rast v %, ESA 2010)	1,8	0,4	0,7	0,3
Revízia (p. b.)	-	-0,1	0,2	0,1

Zdroje zamestnanosti (v tis. osôb)

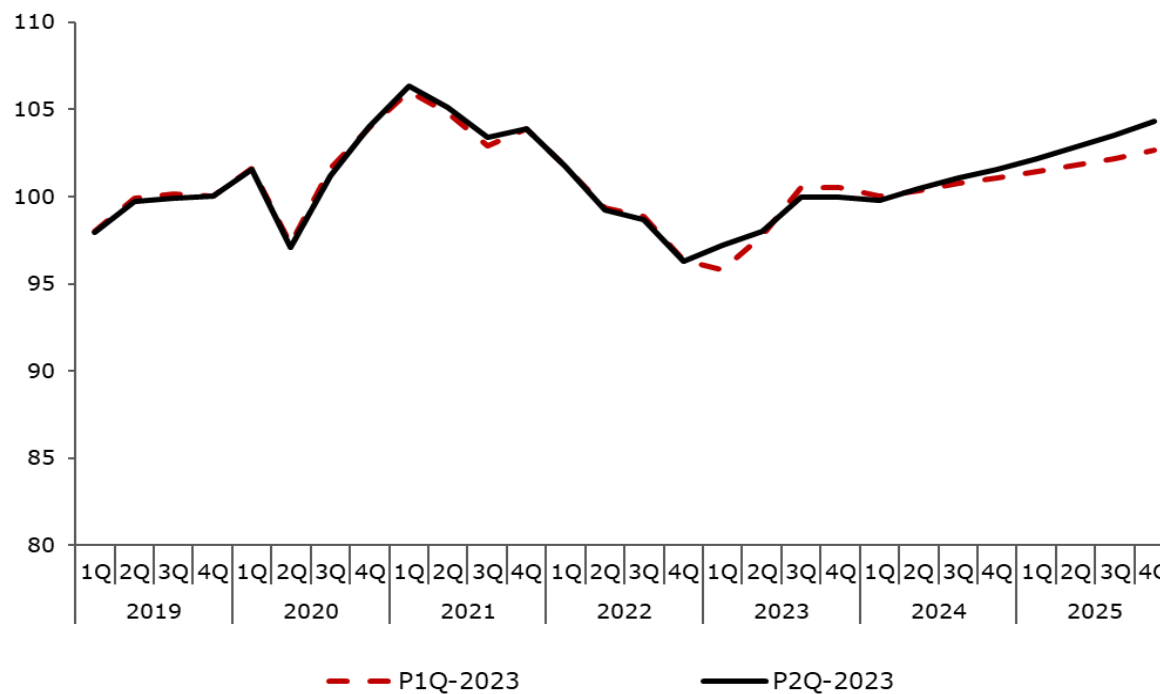
Zdroj: ŠÚ SR, NBS

- Dynamický rast miezd, v tomto roku však ešte stále zaostáva za infláciou
- Od roku 2024 by mali reálne príjmy opäť rásť

	2022	2023	2024	2025
Mzdy (medziročný rast v %)	6,9	10,9	8,3	6,2
Revízia (p. b.)	-	0,7	-1,0	-0,3

**Vývoj reálnych kompenzácií na zamestnanca
(index, 4Q2019 = 100)**

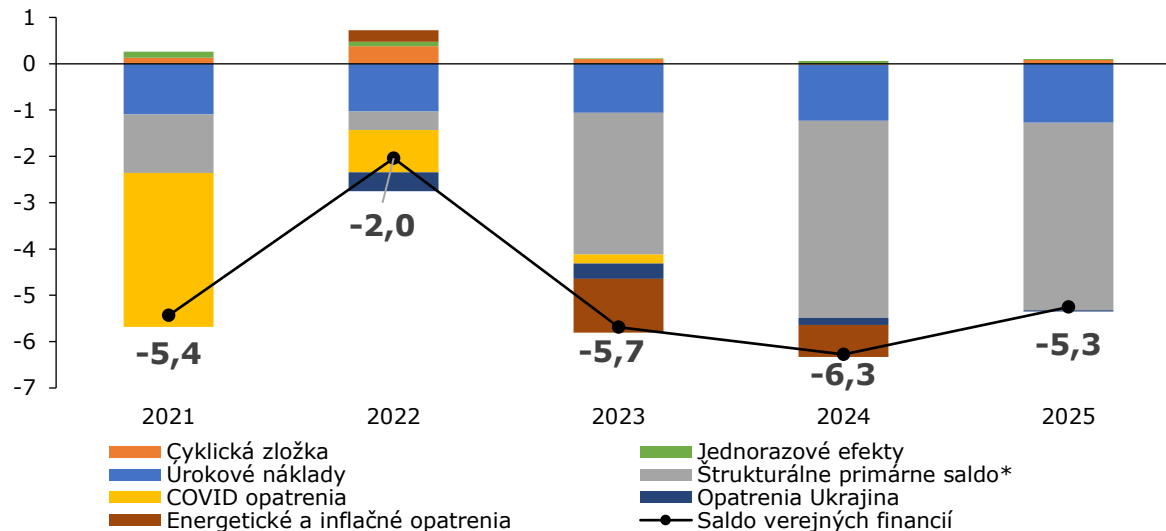
Zdroj: ŠÚ SR, NBS

Fiškálny výhľad

- **Deficit verejných financií na roky 2022–2024 mierne lepší, v porovnaní s minulou prognózou**
- **V roku 2023** najmä pre nižšiu potrebu opatrení na kompenzáciu cien energií, spolu s revíziou výdavkov na spotrebu a mzdy verejného sektora. Schválenie mimoriadnej valorizácie starobných dôchodkov a horšie daňové príjmy pôsobia negatívne.
- **2024 a 2025** – nižšie daňové príjmy spôsobené revíziou makroekonomických predpokladov spolu s vysokými sociálnymi výdavkami deficit postupne zhoršujú

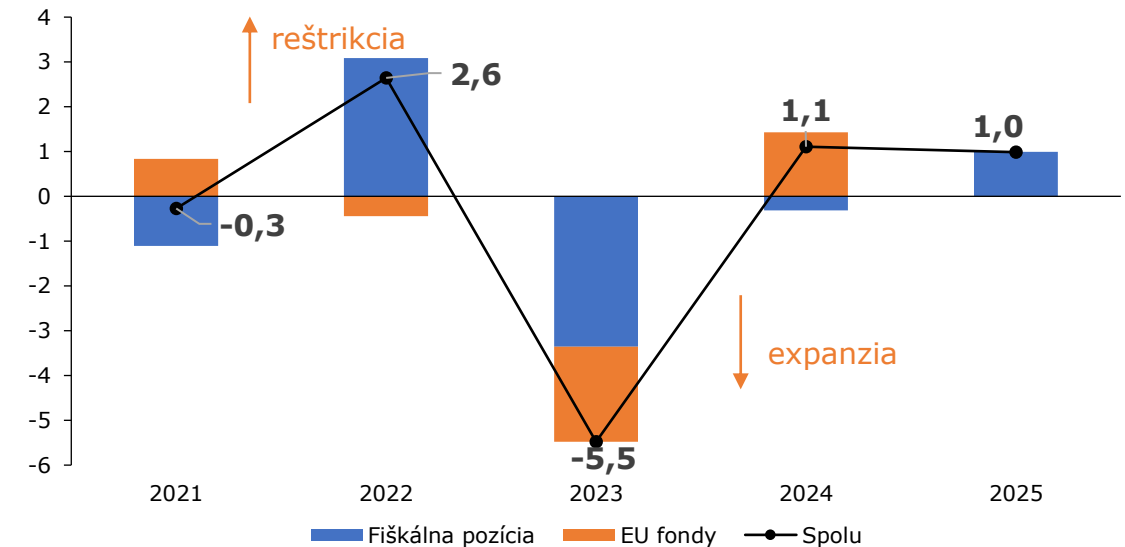
	2021	2022	2023	2024	2025
Hospodárenie VS (% HDP)	-5,4	-2,0	-5,7	-6,3	-5,3
Revízia (p. b.)	-	1,3	0,4	0,3	-0,3

Rozklad salda verejných financií (% HDP)

*Bez opatrení Covid, Ukrajina, Energie
Zdroj: NBS

Fiškálna pozícia a stimul EU fondov (p. b. HDP)

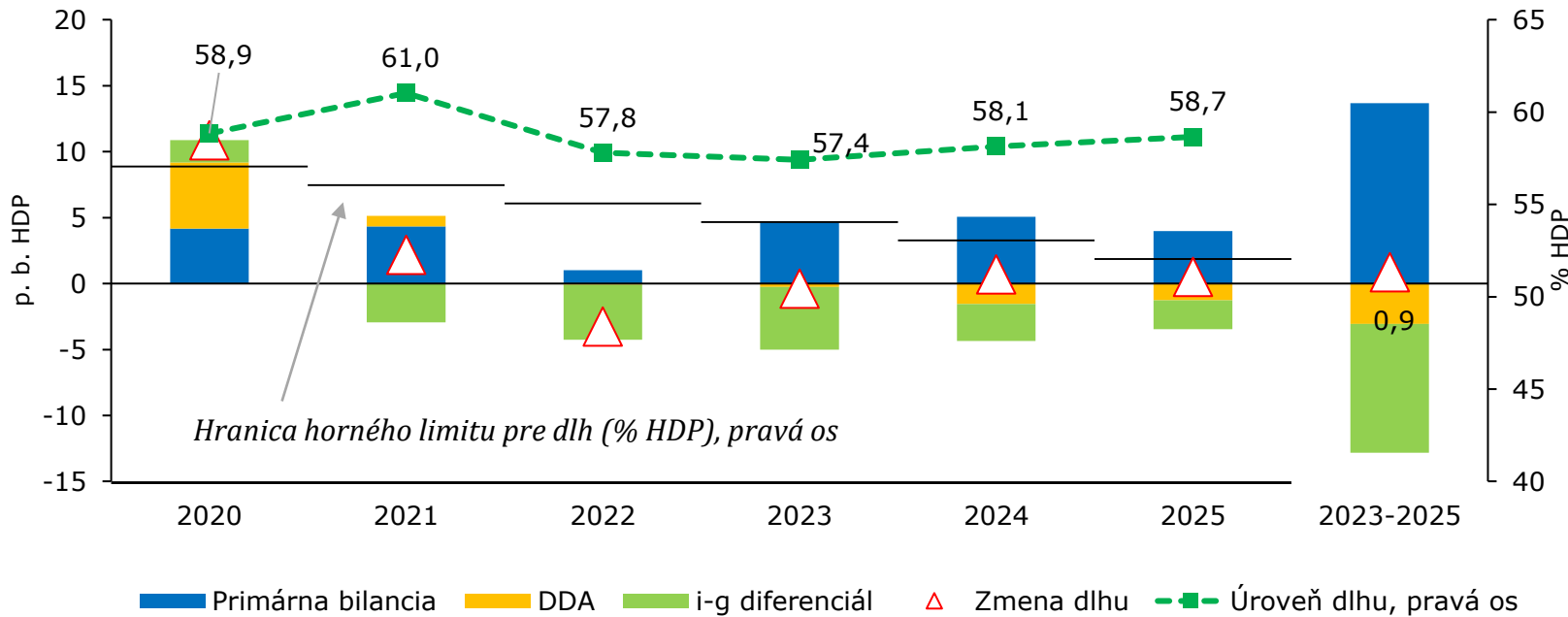

Zdroj: NBS

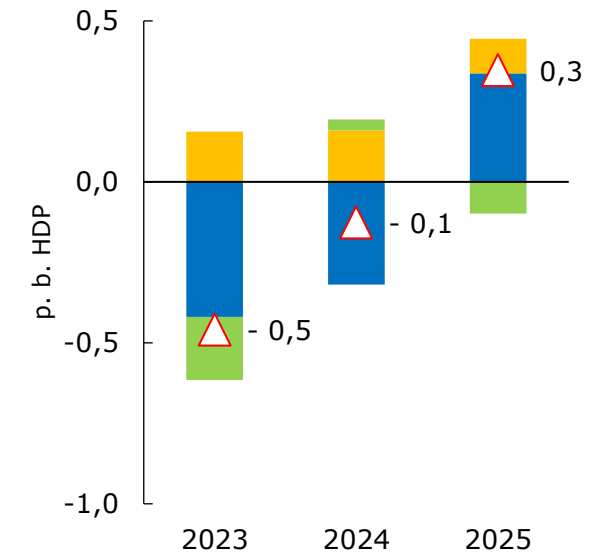
Verejný dlh zostáva (tesne) pod 60 %

- Dlh nad horným sankčným pásmom dlhovej brzdy v celom horizonte
- Viazanie výdavkov pri aktivácii dlhovej brzdy (máj 2023) nemusí mať reštriktívny účinok pri možnom zmrazení rozpočtových rezerv
- Pravidlo dlhovej brzdy pozastavené na 2 roky pre novú vládu po predčasných voľbách (jeseň 2023) - eliminuje možný vplyv na zníženie dlhu

P2Q-2023 - verejný dlh (% HDP)

Revízia voči P1Q-2023 (p. b. HDP)

Zdroj: ŠÚ SR, NBS

Porovnanie s ostatnými inštitúciami

Hodnoty v tabuľke sú uvádzané ako ročné rasty v %, ak nie je uvedené inak	2023				2024				2025			
	NBS	OECD	EK	MMF	NBS	OECD	EK	MMF	NBS	OECD	EK	MMF
Hrubý domáci produkt (s. c.)	1,4	1,3	1,7	1,3	3,3	2,0	2,1	2,7	3,2	-	-	2,9
Index HICP ¹⁾	11,0	11,0	10,9	9,5	6,2	5,6	5,7	4,3	3,7	-	-	2,5
Miera nezamestnanosti (miera v %)	6,1	6,3	5,8	6,0	5,4	6,3	5,4	5,9	5,0	-	-	5,9
Nominálne kompenzácie na zamestnanca	10,8	-	9,7	-	8,4	-	7,4	-	6,3	-	-	-

1) MMF: index CPI

Národná banka Slovenska – Strednodobá predikcia P2Q-2023 (letná predikcia)

Organizácia pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj (OECD) - Economic Outlook 113 (jún 2023)

Európska komisia - European Economic Forecast (jarná predikcia - máj 2023)

Medzinárodný menový fond - World Economic Outlook (apríl 2023)